

130

Iz vse te kritike je razvidno, da je tudi v Angliji dosti bojaz pred ameriško zunanjo politiko "trde pesti", za katero se skriva ekonomski imperializem. To kritiko bosta morala prej ali slej

Torej delavci, s tem da boste odpravili kapitalizem in vzpostavili socializem, boste obsojili kapitalizem v smrt. Kako? Morate se zavedati, da ste pod kapitalizmom zaslužniji, da morate mednarodni sužnji; morate se zavedati, da vi producirate vse, kar kapitalisti pa nič; morate se zavedati, da so industrije vaše, ko ste jih vi zgradili, ne kapitalisti. Morate se zavedati, da valed tega bi morali biti vi gospodarji, ne kapitalisti. Ko se boste tega tega zavedali pa morate v akcijo, morate se organizirati na političnem polju, kakor tudi na ekonomskem polju.

Na političnem polju morate imeti tako politično stranko, ki ima tak program, ki zahteva, da se morajo kapitalisti brezposlovno podati. Tak program ima Ameriki Socialist Labor Party. Nobena druga stranka nima takega programa. Če boste volili za tak program, boste pri volitvah sigurno zmagali, kajti va-

(Dolje na 2. strani.)

...razpolagal s tujimi va-
...švicarskimi franki, ka-
...kandonska vlada pošiljala
...gniziranje domobranstva

V ZALI

Dr. IVAN TAVČAR

(Nadaljevanje)

Ko se je pripravilo nekaj jedil, da so se nasitili lačni hlapci, in ko je bil utolažil svoj glad tudi fizik Paulus Secundus, je ukazal kanonik znova, da se mu pripravi nosilnica. Obložili so jo z mehkim mahom in storili vse, da bi imel bolnik mehko ležišče. Neprestano je ugovarjal zdravnik, toda brezuspešno.

Po jedi prineso hlapci svojega gospodarja iz sobe in ga rahlo posade na nosilnico. Bilo je najkrajše jutro. Na nebu ga ni bilo oblaka, in na severu so se Triglav in drugi snežniki ostro črtali zadaj v temnozeleni krajini. Rosa se je lesketala po listju in travi, in globoko po dolinah je ležala gosta megla, da se je videlo, kakor bi jih polnila jezera samega belega mleka. Bilo je krasno jutro, in lovec si ne more želeli krasnejšega in prijetnejšega v teh krajih. Če le izpustiš pse v zeleno grmovje, zdajci se ti oglase, in kakor bi trenili, že je divjad na nogah in gonja v najlepšem tiru, da se ti lovsko-veselo širi srce!

Tako se je tudi kanoniku Amandu širilo srce, ko je tisto jutro ležal na nosilnici pred Mrakovno hišo. Odpravljaj se je na dolgo pot, ali skrbi mu ni povzročala. Globoko je zasopel in srkal čisti zrak, ki ga je bil tako nerad pogrešal v tesni in zatohli sobi.

"Za Boga!" vzklikne radostno. "Kako lahko se tu diha, in prav tako mi je, kakor bi bil prišel iz temnega groba! Boste videli, gospod fizik, da me ozdravi prav ta pot in ta zrak, ki dosedaj ni mogel do mene!"

"Kaj zrak, kaj zrak!" se ujezi Paulus Secundus. "Takšen zrak ni nič prida, posebno ne, če pride do rane! Jaz, reverendissime, odklanjam vsako odgovornost, in ti, Konrade, si mi priča, da jo odklanjam."

"Za svoje početje hočem biti sam odgovoren bodisi ljudem, bodisi Bogu. Vi, care amice, ste odvezani vsake odgovornosti, in v tem oziru naj vas ne more skrbiti!"

"Meni je prav," odgovori deželni fizik; "prav pa ni, da moram, toliko da sem stežka prisopil hal tu gor, zopet nizdol, ne da bi se bil odpočil in oddahnil."

"Hodili bomo počasi," de nato kanonik Amandus. Poglejte vendar okoli sebe in ozrite se v krasno jutro! In lovske pse imamo in lovske robove, pa naj bi lazili po gozdih in svoje pse na lancih vlačili za sabo! Nikdar ne, amice; danes bo zvonilo po vsej Zali in nekaj strelav bo odmevalo med hribovjem in plaha zverjad bo puščala krvav sled po mokri travi za sabo! Tako bodi! In morda, tu se zanašam nekoliko na tvojo pomoč, mi Konrade, morda sproži kanonik sam enkrat ali dvakrat svoje smrtonosno orožje, če mu pride žival na strel! Tako bodi!"

Deželni fizik pozove slugo k sebi. "Ali ničesar ne čutiš, Konrade?" ga ogovori važno. "Ali ti nisem pripovedoval precej od prvega trenotka, da bo tako in nič drugače? He! Ali ti nisem govoril o prisadu? Videl boš, da poseže tu vrag vmes, preden smo v Loki! Govori li pameten človek tako—in ali se vede tako, če nosi smrtno rano na telesu? Veruj mi, stara duša, prisad je v njem, kri vre po njem, in drob se kuha v njem! In v takih časih se odpravlja na lov! Kri vre po njem, in drob se kuha v njem!"

njem! To je moja zadnja beseda, Konrade, in odslej ne izpregovorim ničesar več! Vi, ki ste porojeni tepci, pa počenajte, kar se vam ljubi. Ali toliko vam rečem: da sem jaz v službi kanonika Amanda, bi se mu uprl siloma, da bi ne smel oditi, nego moral ostati v postelji še mnogo dni. Vi pa ste tepci, zato storite, kar vam drago!"

Te besede je govoril Paulus Secundus tiho, tako da jih ni umel kanonik Amandus.

"Morda pa le ni prevelike nevarnosti," ugovarja sluga, "ker je danes tako rdečega in zdravega lica kakor nekdanj, ko ga še ni raztrgal medved! Skoraj verujem, da dobri gospod res ozdravi!"

Zaničevanje, ki je ob tem ugovoru napolnilo dušo deželnemu fiziku, se ne da popisati.

"Tepeci!" je zakričal. "Kaj že nisem povedal, da vre kri po njem! Basta!"

"Konrade!" izpregovori kanonik Amandus, ki je posnel iz zadnjih besed deželnega fizika, da hoče ta pregovoriti njegovega hlapca. "Nikar si ne daj zmešati glave, nego obrni okrog sebe poglede in povej mi, je li to takšno jutro, da bi mogel umreti pošten in Bogu ljub lovec? Ne in ne!"

Po kratkem premolku dostavi: "Pripelji mi tolpo pisanih lovskih psov, da vidim, ali uboge živali še poznajo svojega gospodarja!"

Storili so, kakor je ukazal. Obsuli so mu tožno ležišče zelenega lova tuleci pomagati in se gnetli okoli njega. Hipoma ga je spoznala pisana tolpa in skakaje in lajaje napravljala nemir ter tako izražala veselje, da zopet vidi svojega gospoda. Klical jih je po imenih, hvalil njih ognjevitost in jim obetal, da jih današnji dan čaka še obilo posla. Bil je lep, ali tožen prizor, ko je bolni lovec z uničenim svojim telesom, a bistrim in neugonobljenim duhom ležal sredi svojih nestrpnih psov, ki so mu lizali drobno roko ali se spenjali po ležišču ali pa grebli po zemlji, prav kakor bi očitali svojemu gospodarju, da leno leži ob takem jutru, nikar da bi jih pognal v temno lozo, da bi mu gonili lovsko žival.

"Da," je izpregovoril kanonik Amandus, "da, žalostno je, ko ne morem vstati in vas kakor nekdanj odvesti v temni gaj! Pomagati mi ni. Raztrgano in onemoglo je moje telo, a duh mi je čil in kakor orel razpenja svoje peroti nad visoko Zalo! O moj Bog, duh v meni govori, da so prešli zame tisti zlati, dušo poživljajoči časi, ko smo zdravi in radostni lovili po božjih gozdih!"

Tedaj je kanonika Amanda preobvladala brezupna toga, in sicer bolj nego kdaj prej. Umolknil je in se zagledal tja v zeleno hribovje, kjer si je iskalo zavetišča in skriyališča obilo plahe divjačine. Njemu pa vse to ni hasnilo; z duhom se je spenjal nad gorovje, a s telesom je bil prikovan na ležišče, da se ni mogel ganiti!

"Konrade," šepne Paulus Securus staremu slugi, "že ga napada slabost, kar ni čudno, ko vre kri po njem!"

Ali bolnik se skoro ojači in zapove z ostrim glasom: "Odzdenite mi pse! Preživeli so, in njih hrup mi muči glavo!"

(Dalje prihodnjik.)

školjkami, srebrni belobrski uhanj in številne druge dragocenosti, za katere je obogatel inventar naših staroslovenskih spomenikov. Izredno lepi in dobro ohranjeni so emajlirani in gravirani uhanj lunčaste oblike. Odkrito je bilo tudi orožje (noži, meči, ostroge itd.) Odkrita orlovska fibula, ki je bila najdena v neki ženski lobanji z drugim nakitom vred, je prav tako kakor znana slovenjgraška fibula ter da sklepate na isti kalup. V celoti je bilo ugotovljenih troje staroslovenskih kulturnih plasti.

Antropološki izsledki niso nič manj zanimivi: skoraj vse lobanje so dolihogefalne (podolgovate) oblike, dejstvo, ki dokazuje enostranost in nevzdržljivost potvarjajočih trditvev nemških znanstvenikov. Pravo presenečenje pa so vzbudile nepričakovano bogate najdbe iz hallstatske dobe. Ugotovljenih je troje ognjišč; med najdbami pa zavzema opsežno mesto idol, glavnata figurina, kakršno poznamo v Sloveniji samo še iz najdišča na Pošteni na Pohorju. Med hallstatskim inventarjem so prišle na dan tudi tipične neolitske sekire in lončene črepinje z značilno ornamentiko ljubljanskega barja.

Preležanine in vnetje kože

Dojenček in hudo bolan odrasli človek sta si v marsičem precej podobna. Kakor si dojenček sam ne more nič pomagati, tako si tudi hudo bolan odrasli ne more, in sta oba popolnoma odvisna od naše volje, sočutja in ljubezni.

Neredko najdemo posebno stare ljudi, ki so včasih mesece ali celo dolga leta priklenjeni na postelje, s strašnimi preležaninami, katere oseba, ki je odgovorna za nego takega bolnega človeka, skrbno prikriva, da jih nihče ne opazi. Če pa se to vendarle zgodi, tedaj se opravičuje, da je to tako grda bolezen in da ne ve, zakaj jo Bog tako kaznuje, da se mora tako mučiti z bolnikom. Kadar imamo pred seboj tak primer, tedaj vemo čisto natančno, da to ni bolezen in da se ona z bolnikom popolnoma nič ne muči. Nasprotno, če bi videli hudo bolnega človeka, ki je že dolgo v postelji, pa ni njegova koža nikjer preležana, da je bolnik čist, negovan, in da ima ta žena dosti dela z bolnikom. Če pa je bolnik negovan, smo prepričani, da ga žena neguje z ljubeznijo in sočutjem in da pri tem ne občuti ne "božje kazni" in ne drugih neprijetnosti. To, kar ona danes stori za tega bolnega človeka, bo morda nekoč drugi napravil njej.

Če strežemo bolniku z ljubeznijo in če si delo pravilno razdelimo, je delo hitro opravljeno. Pri tem pa imamo prijetno zavest, da smo opravili dobro delo. Bolan človek potrebuje še več čistoče kakor zdrav. Za hudo bolnega človeka moramo imeti na razpolago 2 postelji. Na eni naj leži podnevi na drugi ponoči. Ruhe, ki jih rabimo ponoči, so lahko slabe in zašile, dnevnice, če le mogoče boljše. Pri takem postopku bo imel bolnik vedno prežračeno posteljo, vedno občutek, da se je vlegel v sveže perilo. Pranja vsled tega ni več in ruhe se tudi ne strga več, saj jih je treba bolj poredko prati.

Tiste dele telesa, za katere obstaja nevarnost, da se bodo preležali, je treba vsak dan dvakrat umiti ali z alkoholom, ali samo z toplo vodo in včasih tudi milom. Tako mesta potem lahko še posujemo z posipalnim praškom. Kako dobro se bolniku, ko je tako delo opravljeno. Če pa že imamo primer ranjene kože, tedaj to mesto zavaruemo, dokler se ne pozdravi. Iz mehkega blaga ali obojev napravimo primerno ranjeni koži zvitek in ga položimo tako, da pride ranjeno mesto v odprtino. V teku dneva zvitek večkrat obrnemo ali ga nadomestimo z drugim, prejšnjega pa prežračimo in presušimo. Tudi moramo imeti pri takem bolniku na razpolago več malih blazin, ki jih polagamo zdaj sem, zdaj tja, kjer bi obstajala nevarnost, da se koža vname. Dobijo se tudi značilni gumljevi obroči, da jih lahko polagamo pod taka mesta. Pri obisku nekega bolnega kmetkega človeka sem nekoč našel na strahotem primeru.

"PROLETAREC"

Socialistično-delavski tednik—Glasilo Jugoslovanske se. zveze in Prosvetne matice. Pisan v slovenskem in angleškem jeziku. Stane \$3 za celo, \$1.75 za pol. \$1 za četrt leta. NAROČITE SI GA! Naslov: PROLETAREC CHICAGO 23, ILL. 2301 South Lawndale Avenue

ZASTOPNIKI LISTA PROSVETE

so vsi društveni tajniki in tajnice in člani, ki jih društva imajo v se svrhu.

Naši nastavljeni lokalni in posebni zastopniki so določeni okrajno:

Louis Barbarich, za Milwaukee Wis. in okolico.
Anton Jančevich, za Cleveland Ohio in okolico.

Frank Klum in Chisholma, Minn. za Chisholma in okolico.

Frank Cvetan in Tire Hill, Pa. za vso srednje-vzhodno Penno.

Anton Zornik in Harrisburg, Pa. za vso zapadno Pennsylvanijo.

Poleg vseh teh pa lahko vsak član ali naročnik sam pošlje svoje naročnine direktno listu.

PROSVETA 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Razni mali oglasi

GIRL OR WOMAN

for General Housework

4 Adults - High Wages - Stay

Phone

AMBASSADOR 1377

WORK 37 1/2 HOURS

GET PAID FOR 40 HOURS

Veterans only - Warehousemen \$1.00

per hour to start. 40 hour minimum.

4 PM to midnight. Excellent working

conditions. HOME-OLA CORP.

2542 N. Elston Ave.

MEN WANTED

to work on

Rubbish Trucks

Phone

COLUMBUS 8819

KUHATI IN SPOŠNA HIŠNA

DELA

Plača \$25.00 in pomoč posebej.

Svojo sobo in kolanico.

Kličite:

MIDWAY 6284

!! GIRLS !!

STEADY JOBS FOR DEPENDABLE

WORKERS

Typists—General

BILLING AND SINGLE LEDGER

—ACCOUNTS RECEIVABLE

Experience preferred. Permanent

position - Excellent opportunity -

5 1/2 days - 1 1/2 over 40 hours.

DIE CASTING CO.

1501 N. Halsted St.

GLEJTE

PRIDITE

Zdaj je čas, da zidate na vaši

ali na naši loti. Izberite si iz

naših načrtov.

VAŠ KRASNI IZ OPEKE

ZIDANI "BUNGALOW"

Mnoge cene—\$5,950.00 in več

ali pa \$500 naplačila kupi prijazni

dom, široka lota, furnace gorkota,

Cena \$5,950.00.

Po dnevu, večer in ob nedeljah

so uljudno vabljeni G. Ls na ogled.

3558 ARCHER AVE. - LAF. 0909

GIRL

General Office Work

Must know shorthand—also operate

small switchboard

5 DAY WEEK - GOOD PAY

Paid vacations

Hospitalization Insurance

APPLY AT ONCE

ACME

Venetian Blind Co.

2320 S. Western Ave.

Mladi par

za oskrbovanje hiše za 2 od-

rasla; novo 4 sobno stanova-

nje ob jezeru, dobra plača.

Prijazna okolica

Kličite:

SUPERIOR 6475

ali

ROGERS PARK 3280

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETE

Po sklopu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto

priloge eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ali eni naro-

čnik. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali načlane \$6.00 na

eno leto naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assentmentu \$1.20 na

tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroka, reši-

te je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in

gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član

SNPJ, ali če se preseli ppe od družine in bo zahteval sam svoj list

tednik, bo moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno

naročena na dnevnik Prosveto, to tako naznaniti upravništvu lista,

in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne

stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnino.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrav. dravne in Kanado \$6.00

1 tednik in 4.80

2 tednika in 3.60

3 tednike in 2.40

4 tednike in 1.20

5 tednikov in nič

Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priloge potrebne vsoto denarja ali

Money Order v plačilu in si naročite Prosveto. list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ.

2657 So. Lawndale Ave.

Chicago 23, Ill.

Priloge pošljite naročnino za list Prosveto vsote \$

1. Ime Čl. društva št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od slesedih

članov moje družine:

2. Čl. društva št.

3. Čl. društva št.

4. Čl. društva št.

5. Čl. društva št.

Mesto Dravje

Nov naročnik

Star naročnik

Razni mali oglasi

WOODWORKERS

TRIM SAWYERS

BELT SANDERS

ROUTER HANDS

49 hour week - Good pay

4350 N. Knox Ave.

GROCERY & MARKET

You can make \$15.00 to \$18.00

year for yourself. Brick bldg. w/

fixures 2 years old. Established 20

of husband. Bldg. stock and fix

complete \$13,500. 452 N. Harding

or call Euclid 7478 or Village 34

POWER MACHIN

OPERATORS

To learn Slip Cover and

Drapery work.

OAKLAND 4081

Venetian Blind Facto

NEEDS IMMEDIATELY

Experienced Spray

Preferably one who knows how

match colors.

Steady work - Paid vaca

Hospitalization Insurance

Plenty of overtime

ACME VENETIAN BLIND

2320 S. Western Ave.

MIDDLE-AGED MA

Night Clean-up Wor

GOOD PAY

GOOD HOURS

No Experience necessary

See Manager Evenings

FREJLACH'S

Ice Cream Co.

7112 Cermak Road, Berwyn

ALI GLEDATE ZA DOB

PLAČO IN STABILNOST

Telefon kompanija ima

takih prikl

HIŠNICE

(JANITRESSES)

Takoj od sedetka plača 71/2

uro, po treh mesecih 77/4 na ogled

in po šestih mesecih po 81/2

uro

ŽENSKJE ZA ČIŠČENJE V VSE

DELIH MESTA

Delovne ure od 5:30 pop. do

ure ponoči.

Oglasite se pri

ILLINOIS BELL

TELEPHONE

COMPANY

v uposlovalnem uradu za

v pritliju

309 W. WASHINGTON

V Prosveti so dnevno

ne in delavce vasil. Ali

čitajte vsak dan?

Nova najdišča staroslovanskih grobov v Ptuj

Znano je, da je Slovenija izredno bogata na spomenikih svoje preteklosti, bodisi iz zgodovinske kakor tudi iz predzgodovinske dobe. Izreden pomen pa imajo za nas posebno še v današnjih dneh, ko doživljamo silen razvoj slovanske arheološke vede na podlagi najnovejših odkritij sovjetske arheologije, raziskovanja staroslovenske, t. j. zgodnjerednjeveške dobe naše zgodovine. Najdišča materialne kulture naših prednikov iz časa prvih stoletij naseljevanja so zelo številna tudi na slovenskih tleh, vendar doslej pravega sistematskega in enotnega, t. j. načrtnega in znanstveno široko podprtega načina izkopavanja staroslovenskih najdb in starožitnosti nismo poznali. Šele novi pogoji in novi temelji zgodovinskega raziskavanja, ki nam jih je prinesla s svojo življenjsko socialno in kulturno preusmeritvijo osvoboditev naših narodov in ljudskih množic v FLRJ, omogočajo odsele velikopotezno in znanstveno dognano metodo raziskavanja najstarejše preteklosti Slovencev in ostalih jugoslovanskih narodov.

Eno izmed najbogatejših najdišč staroslovenskih spomenikov leži na prehodu slovanskega predalpskega gričevja v panonsko nizino, na južnem robu Slovenskih gor, t. j. v Ptuj in njegovi okolici. Znanje so najdbe

na delavcev in strokovnih pomožnih moči je pričela kopati ob notranjem zidu na južni strani grajskega hriba, ter je v razmeroma kratkem času, že v prvih dneh naletela na prve najdbe, ki so vzbujale upravičeno pozornost in pravo